

ליל שבת קודש פרשת וארא ה'תש"ם

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' פ"ו המדבר מן האמונה שצריך להיות לאדם גם בעצמו, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, דע, שעל-ידי שהעולם הם מקטני אמנה, על-כן הם צריכים לתענית, דהיינו עבודות קשות, כי בודאי ידוע, שאפשר לעבוד השם יתברך בכל דבר, כי 'אין הקדוש-ברוך-הוא בא במרוניא עם בריותיו' (עבודה-זרה ג), אך מה שצריכין לפעמים לעבודות קשות, הוא בבחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין ע"ד): 'בשעת שמד אפילו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבר', נמצא שאף שבאמת אין ראוי שיהרג על זה, אך מחמת שהוא שעת שמד, והם מתגברים ורוצים דייקא להעבירו על דת ולהביאו לכפירות, חס ושלום, על-כן הוא מוכרח למסר נפשו אפילו על דבר קל, והעבודה-זרה והכפירות הם בבחינת (תהלים קל"ח): "אף אין יש רוח בהם", שאין בהם שום רוח כלל, והקטני-אמנה הם בבחינת "מקוצר-רוח", שהוא כמו ממוצע, דהיינו שאין להם אמונה שלימה, שהיא בחינת מאריך רוחו, כמוכא במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה), ואף-על-פי-כן אינם כופרים לגמרי, שאין להם שום רוח כלל, רק הם כמו ממוצע, ורוחם קצרה, בחינת מקוצר-רוח, וזהו (שמות ו): "מקוצר-רוח ומעבודה קשה"-שמחמת שהם בבחינת "קוצר-רוח", מחמת שהם קטני אמנה כנ"ל, על-ידי-זה צריכין לעבודות קשות ולתעניות כנ"ל, כמו שבשעת השמד שהיא קלקול אמונה לגמרי, צריכין אפילו למסור נפשם ממש אפילו על דבר קל, כמו-כן כשיש קטנות ופגם באמונה, צריכין לעשות עבודות קשות כנ"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה זה ידוע, שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ומי שדבוק בו יתברך באמת אפשר לעבוד את השם יתברך בכל דבר ממש, כי גם בתוקף הגשמיות והחומריות נמצא אלקותו יתברך, ובשעת אכילה ושתיה ושינה ומשא ומתן עם הבריות, האדם מברר ביורדים, ומעלה ניצוצי קדושה מבין הקליפות אל שורשם העליון, ולכן אי אפשר לאדם לפטור את עצמו ולומר שבמקום שהוא נמצא שם, אין אלקותו יתברך, כי מלכותו בכל משלה, ולית אתר פנוי מיניה כלל, וכל זה נקרא אמונה שלימה, וכשיש לאדם אמונה שלימה וברורה כזאת אזי אינו

צריך לעשות עבודות קשות וסיגופים שונים כדי להתקרב אליו יתברך, כי הוא קרוב אליו יתברך בכל מה שהוא עושה, ואפילו בשעה שהוא עוסק בצרכיו הגשמיים, אין שום דבר שימנע אותו מעבודת השם יתברך, כי יודע איך להפוך את הכל לעבודת השם, וכל העבודות קשות וסיגופים שונים, כמו תעניות וגלגולי שלג וכו', הכל מחמת בחינת "קטנות אמונה", היינו שיש לו אמונה, אבל אינו משיג את האמונה בשלימות, ונדמה לו שבכדי להתקרב אליו יתברך, הוא מוכרח לעשות עבודות קשות כאלו, ולשבור את חומרות גופו ולהכניע את ערלת לבבו, ונדמה כמי שמוסר נפשו "אערקתא דמסאני", היינו על שרוך נעל, בשעת השמד, כי אף על פי שלא היה ראוי למסור נפשו על דבר כזה, אבל מחמת שהוא שעת השמד, והם מבקשין להעביר אותו על דתו חס ושלום, לכן צריך למסור נפשו גם על זה, וכן הוא זה שעדיין לא נתברר אצלו האמונה הקדושה, שהוא כמו שעת השמד אצלו, כי רוצים להטיל ספק באמונתו חס ושלום, ולכן צריך למסור נפשו גם על דברים קטנים, ולשבור את גופו על ידם, אבל מי שאמונתו חזק ובשלימות, אינו צריך להגיע אל כל זה, כי יכול לעברו יתברך בכל דבר ממש.

ומסיים רביז"ל, ויש כמה בחינות בקטני אמונה, כי יש אפילו צדיקים שהם קטני אמונה, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (פוסה מח): על פסוק: "כי מי בו ליום קטנות" - "מי גרם לצדיקים' וכו' [שיזכוב שולחנם לעתיד לבא, קטנות אמונה שהיתה בהם], עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה בדברים אלו שבסוף דברי רביז"ל, גנוז יסוד חזק וחשוב מאד בכל חיי האדם, שמלבד האמונה שצריך להיות בהשם יתברך, צריך להיות לו אמונה גם בעצמו, שיאמין שיש לו כוחות להגיע אל המדרגות וההשגות הכי גבוהות בעבודת השם יתברך, ואמונה זאת נמשכת מן האמונה שצריך להיות לאדם בהשם יתברך, כי כל יהודי הוא חלק אלוך ממעל ממש, ויש בו נשמה קדושה הנחצבת מתחת כסא כבודו יתברך, ואם כן בוודאי הוא יכול להגיע אל כל המדרגות הכי גבוהות והכי רמות בעבודת השם יתברך, רק אותו יצר הרע שמנסה למעט אמונתו של אדם בהשם יתברך, ולהכניס בו כל מיני ספיקות ובלבולים של הבל, גם מנסה להכניס בו ספיקות ובלבולים באמונה בעצמו, "האם אני ראוי לכל זה באמת?" "האם לבריה פחותה ושפילה כמוני, שחטאתי ועויתי כל כך נגדו יתברך, יש כוח להגיע אל איזה מעלה ומדרגה בעבודת השם יתברך?", ומחמת בלבולים כאלו, הוא נופל בעיני עצמו מאד, ואינו מנסה לקום ולהגיע אל מה שיכול להגיע, ונשאר חסר וריק מכל, אבל כשאדם מחזק את עצמו באמונה יתירה, ומכניס

בדעתו אמתת מציאותו יתברך, שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, אזי הוא יודע היטיב שאין שום דרגא שבעולם נמנע ממנו כלל, והעיקר שהכל תלוי בו הוא רק יגיעות ועבודות, להתייגע בעבודת השם יתברך ובתורה ובתפילה, ולפרש כל שיחתו אליו יתברך בקביעות עצום, וכפי שאדם מחזק את עצמו בשיחה זו תפילה אליו יתברך, ואינו מניח את הרצונות והכיסופים שלו מפני שום דבר שבעולם, אזי זוכה לעלות ולהתעלות בעבודת השם יתברך, וזוכה להגיע אל מה שצריך להגיע, להיות דבוק בו יתברך באמת ובתמים, ולהתענג על נועם זיו השכינה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה רביז"ל מזכיר בתורה זו את הפסוק מפרשת השבוע (שמות ו') ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, שעם ישראל לא היו יכולים לקבל את דברי משה רבינו, שבישר להם שיגאלו ממצרים, ולמה? מקוצר רוח ומעבודה קשה, היינו מחמת שהיה בהם בחינת קטנות אמונה, שהוא "קוצר רוח", וזה גרם להם "עבודה קשה", שנדמה להם שצריכין לעשות עבודות קשות, כדי להתקרב אליו יתברך, ולא האמינו שעכשיו הם ראויים ליגאל על ידי המצוות שצוה אותם השם יתברך על ידי משה רבינו, ונדמה להם שבכדי לצאת מן הגלות הארוך והמר שלהם, יצטרכו לעשות עבודות קשות מאד, ומי יודע אם יוכלו להחזיק בזה, כי שם במצרים היתה גלות הדעת והדיבור, בבחינת מצר ים, ונדמה להם שאי אפשר להאיר בהמוח שלהם אלוקתו יתברך, וגם קשה לפתוח הפה לדבר אליו יתברך, ולכן לא היו יכולים לקבל את דברי משה רבינו, ונדמה להם שכבר אי אפשר לצאת מן הגלות, אבל משה רבינו שהיה המנהיג האמיתי, והוא רחמן אמיתי בבחינת (ישעיה מ"ט) כי מרחמם ינהגם, הוא המשיך בהם גילוי אלקותו יתברך, עד שהכניס אמונה זכה וברורה בהם והיו ראויים לצאת ולהיגאל.

והנה צריכין להבין, שהרי בפרשת שמות מצינו שלקה משה רבינו על שאמר (שמות ד') והן לא יאמינו לי וגו', ועל שסיפר לשון הרע על ישראל, ולכאורה קשה, כי הלא רואים בפרשת השבוע שבאמת לא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, ואם כן מה היה הפגם של משה רבינו שלכאורה כיוון אל האמת? אבל לפי דברי רביז"ל הנ"ל מבואר הענין היטיב, כי המנהג האמיתי צריך להיות לו אמונה בשלימות, לא רק בהשם יתברך לבד, אלא גם בעצמו, שיאמין שיש לו הכוחות לגלות ולפרסם אמיתת מציאותו יתברך לכל באי עולם, ורק על ידי חיזוק אמונה כזה, יכול להצליח באמת לקרב את הבריות אל עבודתו יתברך, אבל אם אין

למנהיג אמונה ברורה כזאת בעצמו, ונדמה לו שאין לו הכח לזה, אזי באמת לא יועיל להכניס תוקף האמונה בתוך מקורביו, ולכן מיד שמשה רבינו מיאן בשליחות הקדוש ברוך הוא ליגאל עם ישראל ממצרים, ואמר, (שמות ג) מי אנכי כי אלך אל פרעה וגו', ולא האמין שיש לו הכוחות לעשות דבר גדול כזה, בזה בעצמו גרם שלא יהיה אמונה שלימה בתוך נשמות ישראל, כי אם רבי לא שנה, רבי חייא מנא ליה? אם אין למנהיג אמונה תקיפה בכוחות של עצמו, איך יכניס במקורביו אמונה שלימה? ולכן זה שאמר והן לא יאמינו לי וגו', היה תוצאה ממה שלא האמין בעצמו כל כך, אבל אחר כך כשהראה לו הקדוש ברוך הוא אות הנחש והצרעת, והבין שזה מחמת חסרון אמונתו, אזי התרצה ללכת בשליחותו של הקדוש ברוך הוא ליגאל עם ישראל ממצרים, ואזי כבר תיקן את החסרון והועיל להכניס האמונה בעם ישראל, ולגאול אותם ממצרים, וכן הוא אצל כל רב ומנהיג הדור, שכפי תוקף אמונתו ובטחונו בהשם יתברך, כן הוא זוכה להכניס אמונה ובטחון בתוך הדור, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל מנהיגים וצדיקים אמיתיים, כאלו עדי נזכה לאמונה שלימה וברורה בו יתברך, ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת וארא ה'תש"ם

בשבת קודש בבוקר בקידושא רבא דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבערגיר ועני דף רמ"ז עיין שם.

ואחר שנלקחה בת הקיסר מן הקיסר כנ"ל, היתה הקיסרית מקוננת ומכה ראשה בכותל על אבדת בתה, והיתה מצערת בדברים מאד את הקיסר, שעל-ידי נסותו אבד את הבחור הנ"ל, ועתה אבד בתם (ואמרה): הלא היא היתה כל המזל והצלחה שלנו, ואבדנו אותה, ומה יש לי עוד היום? והיתה מצערת אותו מאד, ובודאי גם אליו בעצמו היה צר מאד על אבדת בתו, ועוד היתה הקיסרית מצערת ומכעסת אותו מאד, ונעשו קטמות וכעסים ביניהם, והיתה

מדברת לו דברים רעים, עד שהכעיסה אותו מאד, עד אשר אמר לשלחה, והושיב דיינים, ופסקו לשלחה, ושלחה, (שקורין פאר שיקט), אחר-כך היה הקיסר שולח למלחמה, ולא היה מצליח, והיה תולה הדבר באיזה יעדניראל, שבשביל שעשית כך על-ידי זה אבדת המלחמה ושלח אותו, אחר-כך שלח עוד למלחמה, ולא הצליח ושלח עוד יעדניראלין (היינו פר שיקט), ובן שלח כמה יעדניראלין, וראו בני המדינה, שעושה דברים זרים: בתחלה שלח הקיסרית, אחר-כך יעדניראלין, וישבו עצמן: אפשר להפך: לשלח אחר הקיסרית, ואותו ישלחו, והקיסרית תנהג המדינה, ובן עשו, ושלחו את הקיסר, והשיבו את הקיסרית, והיא נהגה המדינה.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביו"ל ממשיך לספר, ואחר שנלקחה בת הקיסר מן הקיסר כנ"ל, היתה הקיסרית מקוננת ומכה ראשה בכותל על אבדת בתה, זהו בחינת התפלה והצעקה אליו יתברך, בבחינת (ישעיה ל"ח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות י): אל קירות לבו, כי היא היתה אשה כשירה, וידעה שאין עצה אחרת להחזיר את בתה כי אם על ידי תפלה ובקשה אליו יתברך, ולהתפלל אליו יתברך מעומק הלב.

והיתה מצערת בדברים מאד את הקיסר, שעל-ידי גסותו אבד את הבחור הנ"ל, ועתה אבד בתם (ואמרה): הלא היא היתה כל המזל והצלחה שלנו, ואבדנו אותה, ומה יש לי עוד היום? והיתה מצערת אותו מאד, כי עכשיו קיבל הקיסר עונש מדה כנגד מדה, על מה שעשה רעות על שום דבר, אל הבחור, החתן האמיתי של בתו, כי כך מתנהג בזה העולם, שהכל חוזר אל האדם, מדה כנגד מדה, בבחינת (ויקרא א') איש כי יקריב מכם קרבן, מכ"ם ראשי תיבות מדה כנגד מדה, כי העולם הוא כמו ראי (שקורין "שפיגעל"), ומה שאדם עושה רע לאחרים הוא עושה רע לעצמו, ולכן מה שציער את הבחור, והרחיק את בת זוגו ממנו, גם עכשיו ציערה אשתו אותו, והתחיל להיות פירודים והתרחקות ביניהם.

ובודאי גם אליו בעצמו היה צר מאד על אבדת בתו, ועוד היתה הקיסרית מצערת ומכעסת אותו מאד, ונעשו קטטות וכעסים ביניהם, והיתה מדברת לו דברים רעים, עד שהכעיסה אותו מאד, עד אשר אמר לשלחה, והושיב דינים, ופסקו לשלחה, ושלחה, (שקורין פאר שיקט), כי זהו בחינת משפט מעוקל, על ידי דיינים שאינם כשרים, שמעוותים את הדין, ועל ידם באים כל הצרות לעם ישראל רחמנא ליצלן, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קל"ט) אם ראית דור

שצרות רבות באות עליו - צא ובדוק בדייני ישראל, שכל פורענות שבאה לעולם, לא באה אלא בשביל דייני ישראל, כי כשמעמידים דיינים קלים וריקים, הם עלולים לעוות המשפט ולהרשיע את הצדיק ולזכות את הרשע, והוא נגע וספחת מאד מצויה בדורותינו אלה רחמנא ליצלן, שמעמדים דיינים ורבנים שאינם הגונים, והם מעוותים את הדין וגורמים מה שגורמים, גיטין ופירודים בין איש לאשתו, ובין אדם לחבירו, עד שכל העולם מלא שנאות ומחלוקת רחמנא ליצלן, כי התפקיד של דין אמיתי הוא לאהוב שלום, ולרדוף שלום, ולעשות פשרה בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, ואז הוא נקרא דין כשר והגון באמת, אבל אחרת הוא רק קל וריק, וצריכין לזוהר מאד מפסקיו והוראותיו.

אחר-כך היה הקיסר שולח למלחמה, ולא היה מצליח, כי מיד שגירש את אשתו, אבד כל הצלחתו והשפעתו, בבחינת (יבמות ס"ב:) כל השרוי בלא אשה שרוי בלא חומה ובלא שמחה וכו', וכבר גילה לנו רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' ס' ס"ט) שכל השפעתו ועשירותו של אדם בא לו בזכות אשתו דייקא, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט:): אוקירו לגשייכו כי היכי דתתעתרו, ועל ידי שגירש אותה אבד הצלחתו, כי כל המגרש אשתו ראשונה אפילו המזבח מוריד עליו דמעות (גיטין צ:), ויש לומר בדרך מליצה למה דייקא המזבח מוריד דמעות, כי המזבח מקונן ואומר, יש לי די קרבנות מן הבהמות, ואיני צריך קרבנות של בני אדם, שהם הילדים שנעשים קרבנות רחמנא ליצלן כשהורים מתגרשים ומריבים ביניהם, ולכן גם כאן אבד הקיסר כל הצלחתו מיד שגירש אותה.

והיה תולה הדבר באיזה יעדניראל, שבשביל שעשית כך, על-ידי זה אבדת המלחמה, ושלת אותו, אחר-כך שלח עוד למלחמה, ולא הצליח ושלת עוד יעדניראלין (היינו פר שיקט), וכן שלח כמה יעדניראלין, כי כן דרך הבעל גאווה והגם רוח, שתמיד תולה החסרונות שלו באחרים, שבגללך קרה כך וכך, ואינו שם לב שבאמת כל החסרונות תלויים בו, והוא לבד אשם בכל הכישלונות שלו.

וראו בני המדינה, שעושה דברים זרים: בתחלה שלח הקיסרית, אחר-כך יעדניראלין, וישבו עצמן: אפשר להיפך: לשלח אחר הקיסרית, ואותו ישלחו, והקיסרית תנהג המדינה, וכן עשו, ושלחו את הקיסר, והשיבו את הקיסרית, והיא נהגה המדינה. כי סוף כל סוף האדם נתפס ברשת של עצמו, וכמו שכתוב (משלי כ"ו) כרה שחת בה יפול, כי הוא מקבל חזרה מדה כנגד מדה, ומה שרצה לשלח את אשתו וכל שריו, לבסוף שלחו אותו ונשאר בלי כלום, ולכן טוב לאדם

לעשות לעצמו חשבון הנפש, לא להסתכסך עם אף בריה שבעולם, כי לא כדאי לגרום לאחד צרות, שסוף כל סוף הצרות יחזרו אליו חס ושלום, יותר טוב לעשות צדקה וחסד עם כל הבריות, ועל ידי זה כולם יאהבו אותו, ויעשו גם עמו צדקה וחסד, והשם יתברך יזכינו לעקור את מדת הגסות והרשעות מעצמינו, ונזכה לקנות מדות טובות וישרות, עדי נזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך באמת ובתמים כל ימינו, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת וארא ה'תש"ס

בסעודה שלישית סעודת רעווא דרעווין דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רפ"ו המדבר משערי הגן עדן ומלימוד פוסקים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, כי יש גן-עדן, והם שני בחינות: גן ועדן, והם בחינת חכמה עלאה וחכמה תתאה, כי עיקר תענוג גן-עדן הוא השגת חכמת אלקות, היינו חכמה עלאה וחכמה תתאה, שהם בחינת גן-עדן כנ"ל, אך לזכות לזה אי אפשר כי-אם על-ידי השערים, כי יש שערים, היינו בחינת שערי גן-עדן, שעל-ידי-זה זוכין ליכנס לגן-עדן, דהיינו להשגת חכמה עלאה וחכמה תתאה, אך אלו השערים גנוזים וטמונים בארץ, בחינת (איכה ב): "שמעו בארץ שעריה", וצריכים לזה בעל הבית על הארץ, שיהיה מושל בארץ, שיוכל להוציא ולהקים ולהעמיד השערים שנמבעו בארץ: ודע, שעל-ידי למוד פוסקים זוכין להיות מלך ומושל בארץ, ואז יכולין להעמיד ולהקים השערים שמבעו בארץ, וזה בחינת (משלי כ"ט): "מלך במשפט יעמיד ארץ" 'במשפט' דיקא, היינו על-ידי משפט, שהוא משפטי ודיני התורה, דהיינו למוד פוסקים, שמכררים משפטי ודיני התורה, על-ידי-זה נעשה מלך ומושל, ועל-ידי-זה יוכל להעמיד ארץ, ואז מעמיד ומקים ומגלה השערים שמבעו בארץ, שעל-ידי-זה זוכין לגן-עדן כנ"ל: וזהו: "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וכו' לשכמ"ך" (דברים מ"ז), "שכמ" ראשי-תבות ט'בעו ב'ארץ ש'עריה (היינו השערים שנמבעו בארץ), וזהו: שופטים ושוטרים תתן לך וכו'; כי השופטים ושוטרים, שהם בחינת המנהיגים

והמושלים בארץ, וזהו שופטים דייקא, כי העיקר על-ידי משפטי התורה, בחינת פוסקים, בחינת: "מלך במשפט יעמיד ארץ", על-ידי-זה נתגליו השערים שנמבעו בארץ, וזהו: תתן לך בכל שעריך לשכטיך, כי השופטים ושומרים מקימין השערים שנמבעו בארץ, וזהו בכל שעריך ל"שכטיך", כי הם מקימין ומגליו השערים שנתעלמו, בחינת ט'בעו ב'ארץ ש'עריה; הם מקימין אותם על-ידי המשפט שלהם, דהיינו למוד פוסקים, בחינת: "מלך במשפט יעמיד ארץ", כנ"ל, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה העולם הזה הוא באמת גן עדן נורא ונפלא מאד, כי נקראת "גן" על שם נ"ג פרשיות התורה הגנוזות בתוכה, ונקראת "עדן" על שם עידונו דנחלא שאפשר להמשיך בתוכה, היינו השגות רוחניות אלקות במדריגה גבוהה מאד, כי כל העולם כולה מקושרת לרוחניות אלקותו יתברך, רק היא מוסתרת ומלובשת בגשמיות הבריאה, אבל מיד שהאדם מוצא את התורה ואת ההלכות שיש בתוך גשמיות הבריאה, אזי רואה שהיא באמת גן נהדר ונפלא מאד, כי כל נ"ג פרשיות התורה מגלים ומפרסמים את התורה ואת ההלכות שיש בתוך ד' חלקי הבריאה, שהם דומם צומח חי ומדבר, כי בתוך נ"ג פרשיות התורה יש התרי"ג מצוות, שכולם נעשים באחד מד' חלקי הבריאה הנ"ל, כי יש מצוות המלובשת בדומם, כגון החופר בור ברשות הרבים, והבונה בית וכו', וכן יש הלכות בצומח שהם כל המצוות התלויות בארץ וצמחי האדמה, וכן מצוות התלויות בבעלי חיים שהם קרבנות וטריפות ונבילות וכו', וכן מצוות התלויות במדבר, שהם כל המצוות בין אדם לחבירו, והנה לפני שאדם לומד תורה, אזי נדמה לו כאילו הכל הפקר, וכאילו העולם כמנהגו נוהג, ואין בתוכה שום עבודה כלל, אבל מיד שאדם לומד נ"ג פרשיות התורה, וכל המצוות הכתובות בהם, אזי נתגלה לו איך שבכל פרט ופרט ממש, יש מצוות וציווי השם, ואין שום דבר הפקר כלל, כי על כל תנועה ותנועה יש הלכות ודינים המלמדים אותו איך להתנהג בה, ואין שום דבר ריק כלל.

וכן כלליות הסיפורים של התורה הקדושה, היינו בריאת העולם, והאבות הקדושים, ומשה רבינו, ויציאת מצרים וכו', הכל מלמד אותנו הליכות החיים, איך להתקרב אליו יתברך מכל מה שעובר עלינו, כי מעשה אבות סימן לבנים, ובכל סיפורי התורה יכולים להוציא משפטי הנהגות ישרות, איך להתנהג במשך ימי חיינו עלי אדמות, נמצא שנ"ג פרשיות התורה הקדושה הם באמת "גן", והגן הזה נמצאת בתוך זה העולם ממש, אשרי מי שזוכה להשיגה ולהבינה.

והנה הבחינה השנית היא "עדן", שהיא רוחניות אלקותית יתברך, וסודות התורה, המלוכשות בתוך כל פרט ופרט, כי מלבד פשטות המצוות והלימודים שיש בכל פרטי הבריאה, יש גם רמזים וסודות עליונות בתוך כל פרט ופרט, ולהשיגם זוכים על ידי שמתדבקים אליו יתברך בשיחה זו תפילה, ומפרשים את כל שיחתו אליו יתברך, ומבקשים ממנו שיגלה לו את הפנימיות שיש בכל דבר, ואז האדם זוכה להמשיך על עצמו "עידונו דנחלא", שהם העדן העליון, רוחניות אלקותית יתברך במדרגה גבוהה מאד, ונשלם אצלו ה"גן עדן" שמרגיש עצמו כמו בעולם הבא, עוד בחיים חיותו בעולם הזה, אשרי הזוכה להגיע אל זה.

וזה מה שמגלה לנו רביז"ל כאן, שהשערי גן עדן הם בזה העולם ממש, רק שהם טבועים בארץ, וצריכין בעל הבית להרים ולהקים אותם, כי השערי גן עדן נעלמים ונסתרים מרוב בני אדם מחמת שהם שקועים וטמונים בגשמיות ובארציות, ואי אפשר בקלות לראות את התורה והרוחניות שיש בהם, אבל מיד שבא בעל הבית, שהוא צדיק אמיתי, ומלמד ההלכות שיש בתוך כל דבר, וגם מלמד הרוחניות אלקות שיש בתוך כל דבר, אזי מתחילים שערים אלו לצאת מטביעתם בארץ, ונתגלים לעיני כולם, ואזי יכולים כולם ליכנס ולטייל בתוך הגן עדן.

וזהו עוצם החשביות והמעלה של לימוד פוסקים, כי בלי לימוד פוסקים אין האדם יודע את ההלכות שיש בכל דבר, אבל כשאדם מתמיד בלימוד פוסקים, ומברר לעצמו ההלכה שיש בכל דבר, אזי מתחילים שערי הגן עדן להפתח לפניו, וזוכה ליכנס בתוכו לשלום, ולכן אשרי הלומד פוסקים בכל יום, ואשרי ואשרי הזוכה להתקרב אל צדיקים אמיתיים, שמגלים הרוחניות אלקות יש שבתוך הפוסקים, כי על ידי זה יזכה לחיות חיים טובים ואמיתיים בזה בבא לנצח, ולהתענג על נועם זיו השכינה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בהקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע ענין גלות מצרים, והעבודה הקשה שהיה לעם ישראל במצרים, ואיתא בזוהר הקדוש (בראשית כ"ז.) שענין (שמות א') וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים וגו', פירושה, שהיה מר להם מחמת קושיא, וקל וחומר, וליבונא דשמעתתא, שלא היו יכולים לברר לעצמם את ההלכה כראוי, כי עדיין לא היה להם בעל הבית להוציא להם השערים הטבועים בארץ, ולכן היו אז בסכנה גדולה שלא יטבעו בנו"ן שערי טומאה רחמנא ליצלן, כי שם המצרים היתה תוקף ערות הארץ, ולא זכו לראות את הפתח והשער של הגן עדן שיכולים לצאת משם,

אבל כשבא משה רבינו שהוא הבעל הבית והמנהיג האמיתי, והוא התחיל להאיר בהם אמת מציאותו יתברך, ואת התורה וההלכות שיש בתוך כל פרטי הבריאה, אזי ראו איך שגם בתוקף שעבודם במצרים, יכולים למצוא אלקותו יתברך, ולצאת משם לחירות עולם.

וזה בחינת הארבע לשונות של גאולה, שהם והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי, שהם כנגד הד' כוסות של ליל פסח המכוונים כנגד הד' עולמות, עשיה יצירה בריאה ואצילות (כמבואר בכתבי האריז"ל בכוננות ההגדה), כי משה רבינו התחיל להוציא אותם מתוקף מביעתם בתוך הגשמיים והארציים, ולהראות להם איך שיש אלקות ותורה בכל דבר, שזוה היה כל תכלית יציאתם ממצרים, כדי להגיע אל הר סיני ולקבל את התורה, בבחינת (שמות ג') בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה, והלשון החמישי של גאולה שהוא והבאתי, הוא כנגד "עתיק" שהוא כתר עליון, שכנגדו ממלאים הכוס לאלהיו הנביא שיבוא לבשר את הגאולה, כי זהו השגת ה"עדן", עידונא דנחלא, שהם סודות ורוחניות אלקות שגילה להם משה רבינו בתוך תוקף גלותם, וזה אשר הועיל להפיה בהם חיים חדשים, ולהכניס בהם תקוה טובה לצאת מגלותם ולהתקרב אליו יתברך באמת, נמצא שמשה רבינו פתח להם את שערי הגן עדן, ועל ידי זה עשה אותם לעם נבחר להקדוש ברוך הוא, וזכו לצאת ממצרים לגאולת עולם.

וחזר מוהרא"ש נ"י וקושר את כל הנ"ל, לענינא דיומא, ענינא דראש חודש שבט, בקשר עליון וחזק מאד, כי רביז"ל מגלה סוד הנ"ל בתוך הפסוק, שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך "לשבטיך", שב"ט ראשי תיבות ט'בעו ב'ארץ ש'עריה, נמצא שזה רמז נפלא לחודש שבט, שתמיד נופל בימי שובבי"ם, שבהם אנחנו קורין את פרשיות אלו של יציאת מצרים, ואחד בשבט הוא ראש השנה לאילנות כדברי בית שמאי (ראש השנה ב'), כי ראש השנה לאילנות הוא בחינת התחלת צמיחת הפרי מתוך גשמיית הארץ, היינו שעולה השרף באילנות, ומתחיל עוד הפעם לצמוח, והוא ענין התגלות שערי הגן עדן הנ"ל, כי באמת גם האדם נמשל לעץ השדה, וכמו שכתוב (דברים כ') כי האדם עץ השדה וגו', ועיקר חיותו הוא על ידי פרי ואילני השדה שהם החטה והשעורה והגפן וכו', כי כך ברא הקדוש ברוך הוא את העולם, שיקבל האדם חיותו מצמחי האדמה, והוא יחזור ויעלה אותם לשרשם העליון, כי על ידי שיקיים את מצות התורה שתלויים בגשמיית האדמה, ויכוון באכילתו להיות חזק ובריא לעבוד את השם יתברך, על ידי זה ימצא את שערי הגן עדן שיש בזה העולם ויתקרב אליו יתברך באמת, ובית שמאי אומרים שכבר בא' שבט שהוא ראש חודש,

שאו הלבנה עדיין בתכלית המיעוט, גם אז יכולים לגלות את ההלכות והרוחניות שיש בכל אילני השדה, ולעשות ראש השנה לאילנות, שהוא התחלה חדשה בעבודת השם יתברך, וכן יהיה לעתיד, וכמו שמובא, שלעתיד לבא יפסקו ההלכה כמו בית שמאי, נמצא שהשגת עולם הבא ושערי גן עדן, אנחנו מקבלים כבר בתחילת חודש שבט, שאז מתחילין השערים לצאת מן האדמה מחדש, ולכן דייקא בימי שובבי"ם אנחנו מקבלים את קדושת חודש שבט, כי היא ענין של יציאה מן הגלות, ולעלות ולהשיג אלקותו יתברך מחדש, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו התיקונים הנפלאים הנעשים בימים אלו, ונזכה לתשובה שלימה ולהכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

